

KONE ARABSKÉHO TYPU

Arabský plnokrvník

Je to najstarší a najvýznamnejší predstaviteľ teplokrevných plemien koní. Vo veľkej miere sa používal pri zlepšovaní a zošľachtovaní skoro všetkých teplokrevných, ako aj niektorých chladnokrevných plemien koní.

Arabský plnokrvník patrí do skupiny koní východných – orientálnych, ktorá odvodzuje svoj pôvod od spoločného predka tarpana.

V Arábii sa vo väčšom rozsahu začali chovať kone až v VII. storočí. Hlavnú zásluhu na tom má Mohamed, ktorý vydal osobitné predpisy o chove a ošetrovaní koňa, čo veľmi pomohlo zveladeniu chovu arabských koní. Na Arabskom polostrove sú rôzne životné podmienky, takže aj miestne typy koní sú rôzne. Najušľachtilejšie sú najmenšie arabské kone, ktoré sa chovajú na náhornej planine Nedjed. Arabi kladú veľký dôraz na čistokrvnú plemenitbu svojich koní a snažia sa odvodiť ich rodokmeň od vynikajúcich kobýl – zakladateľiek rodín. Najvýznamnejšie rodiny sú:

1. Ku - Hai - lan – má najušľachtilejší pôvod.
2. Sak - La - We – vynikajú vzhľadom a ranosťou.
3. U - Bai - Yan – veľmi vzhľadné, ale mohutnejšie a neskôr dospievajú.
4. Ham - Da - Ne – mohutné, miernejšieho temperamentu a vytrvalé.
5. Had - Ban – sú mohutné, ale rýchle.

Tieto rodiny tvoria najkvalitnejšiu triedu arabských plnokrevníkov a spoločne sa nazývajú Al - Kham - Sa (všetkých päť).

O pôvode každého plnokrevného koňa sa nevedú záznamy, je však známy nielen jeho majiteľovi, ale aj všetkým príslušníkom kmeňa. Kone, ktoré nemajú dokonalý pôvod po obidvoch rodičoch, sa nazývajú Kadish.

Arabský plnokrvník je príkladom čistého plemena, pretože sa mu vôbec neprimiešala cudzia krv. Snaha udržať najvzácnejšiu krv arabských plnokrevných kmeňov bez primiešania cudzej krvi viedla k príbuzenskej plemenitbe, ktorej škodlivým následkom sa zabránilo veľmi tvrdým odchovom.

Arabský plnokrvník je veľmi ušľachtilý kôň, ktorý

vyniká aj úžitkovými vlastnosťami. Je menší, asi 150–160 cm vysoký, obvod hrudníka má 170–180 cm a obvod záprstia 18,0–19,5 cm, štvorcového rámca, s harmonickou stavbou tela. Hlavu má malú, suchú, so širokým čelom, v línii nosa prehnutú – štučiu, s veľkými, jasnými a živými očami. Nozdry má jemné a naširoko otvorené. Krk má dlhý, široký, vysoko nasadený, často obrátený – jelení alebo niekedy labutí. Kohútik má výrazný, chrbát krátky, pevný, bedrá má dobre viazané, kratšie, široké a pevné. Hrudník má hlboký, široký, s dobre klenutými rebrami. Zadok má široký, svalnatý, rovný. Končatiny má suché, jemné, pevné, s výraznými kĺbmi a šľachami. Na končatinách sa často vyskytujú nepravidelné postoje, najmä kravský, a dlhšie sponky. Kopytá sú malé, tvrdé, s veľmi dobrou rohovinou. Srst' má jemnú a mäkkú, hrivu a chvost má pekný.

Jeho chod je energický, priestorný, ľahký, pružný a vytrvalý. V kluse má chvost vysoko zdvihnutý a zahnutý do pekného oblúka. Cval má pomerne krátky, rýchly a vytrvalý. Farba arabského plnokrevníka je rozličná. Najčastejšie sa vyskytujú sivkovia, menej často hnedáky, vraníky a najmenej ryšiaky. Celkový dojem svedčí o jeho veľkej ušľachtilosti nielen v zovňajšku, ale aj v jeho pohybe a celkovom držaní tela. To všetko podmieňuje živý až ohnivý, nie však nervózny temperament a dobrý charakter. Arabský plnokrvník je skromný, nenáročný a dobre zužitkuje krmivo.

Pre svoje výborné morfológické a fyziologické vlastnosti sa chov arabského plnokrevníka rozšíril do celého sveta. Najlepšie chovy arabského plnokrevníka sú v Zjednotenej arabskej republike, v Iraku, Iráne, Jemene, Saudskej Arábii, Sýrii a Jordánsku. V severnej Afrike sa chová v Líbyi, Tunise, v Alžírii a Maroku. Z európskych štátov sa chová v ZSSR, v Poľsku, v Bulharsku, v Maďarsku, v Taliansku, vo Francúzsku, v NSR, v Anglicku a Rumunsku. Ďalej sa chová v štátoch Južnej a Strednej Ameriky a v menšom množstve aj v Severnej Amerike.

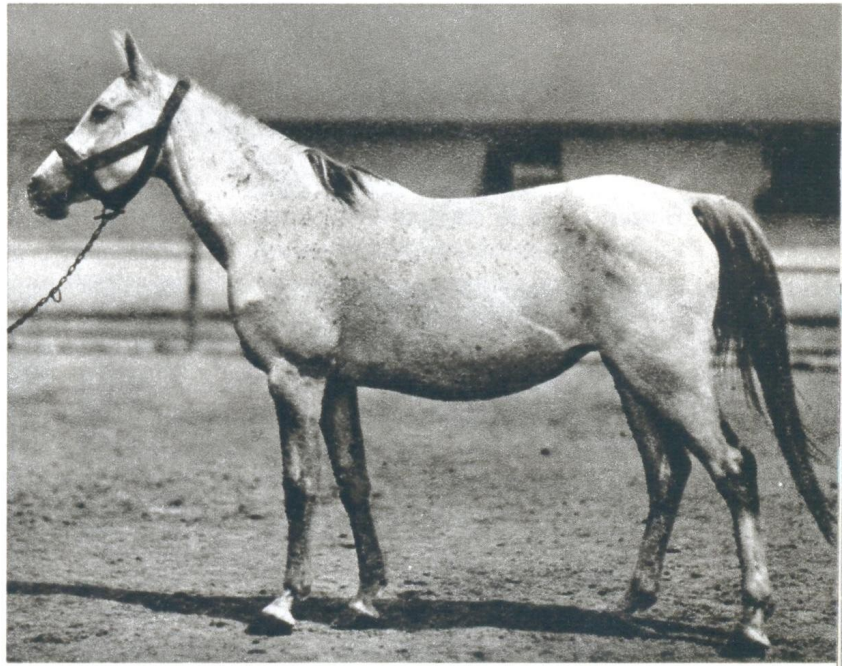
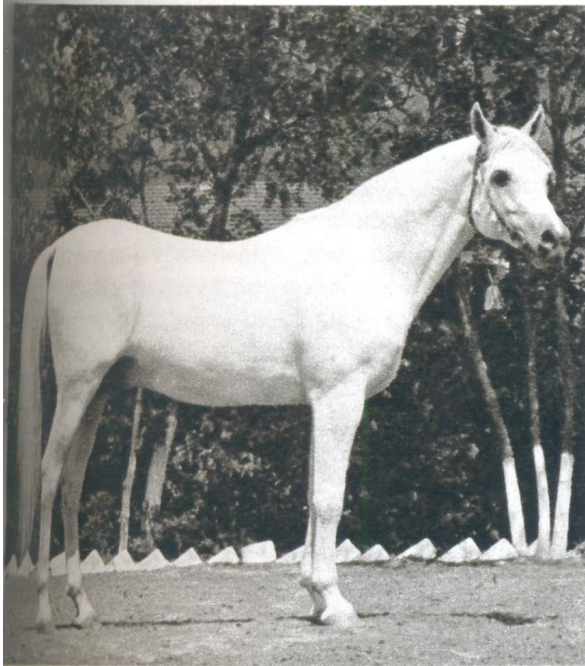
Pre jeho cenné vlastnosti sa používa na zošľachtovanie iných plemien koní.



Obr. 13. Arabský plnokrvný žrebec Araks, uliah. 1952; O: Amurat, M: Awgara, Pepinier Terského žrebčína v ZSSR

Obr. 14. Arabský plnokrvný žrebec Negatív, uliah. 1945; O: Nasim, M: Tarašča, Pepinier Terského žrebčína v ZSSR

Obr. 15. Arabská plnokrvná kobyla 76 Hermit



https://www.google.sk/search?hl=sk&source=hp&biw=&bih=&q=arabsk%C3%BD+plnokrvn%C3%ADk&gbv=2&oq=arabsk%C3%BD+plnokrvn%C3%ADk&gs_l=heirloom-hp.3..0l6j0i22i30l4.9500.14718.0.17109.18.12.0.6.6.0.172.1297.4j7.11.0....0...1ac.1.34.heirloom-hp.1.17.1421.b0hwXe-Yxc8

Téma : **ARABSKÝ PLNOKRVNÍK**

- zakladateľ svetového náboženstva **ISLAMU** a autor svätej knihy Koránu = prorok **MOHAMED** * asi 570 , + 8. jún 632 / arab. MUHAMAD / mal aj zásluhu na rozvoji chovu arabského plnokrvníka
- 6.7.622 pri úteky z Mekky do Mediny použil 5 kobýl = zakladateľky chovu Arabského plnokrvníka
- označenie kobýl = **AL - KHAM - SA** / všetkých päť/

KU-HAI-LAN	SAK-LA-VE	U-BAI-YAN	HAM-DA-NE	HAD-BAN
Kuchejlan	Saglawi	Abajah	Hamdani	Had-bah

Legenda : pre útek z Mekky do Mediny vybral najlepšie kone. Keď prišli k rieke, útekom unavené, vysmädnuté kone sa išli napiť. Skôr ako došli k vode ich znova zavolal / zatrúbil k odchodu /. Poslúchlo len týchto päť kobýl. Preto vstúpili do histórie pod názvom **AL-KHAM-SA** - všetkých päť.

Legenda : Keď Alah stvoril koňa, povedal : „pomenujem ťa Koňom, urobím ťa Arabom a dám ti ryšavú farbu mravca. Šťastie bude visieť z tvojej štica, ktorú máš medzi ušami, budeš pánom ostaných zvierat. Človek ťa bude nasledovať, kamkoľvek pôjdeš, budeš rovnako dobrý na stíhanie ako aj na útek, bohatí sa budú niesť na tvojom chrbte a šťastie bude prechádzať skrz teba.

Poznámka : Arabský kôň bol využívaný už pred Mohamedom beduínmi a preto nie je správne ho považovať za zakladateľa tohto plemena. Mohamed však prispel k rozvoju chovu tým, že vydal priame pokyny pre chov koní v predpisoch pre veriacich = **HADIT**

- plemeno je jedinečným príkladom **ČISTÉHO PLEMENA** = „neprimiešala žiadna cudzia krv“, najstaršie a najčistejšie plemeno už 2500 r.p.n.l na Arabsom poloostrove
- arabský výraz **KOHEILAN** = čistá krv, skrz na skrz
- **KADISH** = arabské kone, ktoré nemajú dokonalý pôvod
- hrozba príbuzenskej plemenitby = veľmi tvrdý odchov
- schopnosť udržiavať si svoje kvality u svojho potomstva = využívaný po celom svete ako zakladateľ a zlepšovateľ plemien koní viac ako iné plemená
- arabskú krv majú všetky teplokrvné plemená, niektoré chladnokrvné, ale aj mnohé plemená poníkov
- niektoré plemená od neho svoju existenciu priamo odvodzujú / anglický plnokrvník, Shagya arab
- za arabského plnokrvníka = kôň a evidovaný a akceptovaný **WAHO** / World Arabian Horse Organization
- predpokladom pre zápis = preukazateľný pôvod smerujúci k originálnym arabským predkom

- rýchlosť a temperament = dostihy, vytrvalosť a odolnosť v endurance súťažiach/ najvhodnejší - vydržia dlho bežať bez prestávky, odolné voči vysokým, teplotám, ich náhlemu poklesu / westerne = rýchlostné disciplíny : pole bending, barek race
- ušľachtilý kôň s harmonickou stavbou tela
- hlava malá, suchá, so širokým čelom, v línii nosa je prehnutá = **stučia hlava**, veľké, jasné, živé oči, nozdry jemné, naširoko otvorené, má mať takú malú papuľu aby sa zmestila do zaoblenej dlane, hriva a chvost = vlásie husté dlhé a lesklé
- jedinečná črta = **MITBAH** je uhol medzi hlavou a krkom. Malá hlava sa smerom k papuli zužuje, je nasadená vysoko na svalnatom krku : výsledkom je zakrivená šija, ktorá umožňuje hlave veľmi dobrú pohyblivosť
- krk dlhý, široký, vysoko nasadený, často obrátený = **jelení, labutí**
- výrazný kohútik, chrbát krátky, pevný, bedrá má dobre viazané, kratšie, široké a pevné
- hrudník hlboký, široký, s dobre klenutými rebrami, zadok široký, svalnatý, rovný, končatiny suché, jemné, pevné, s výraznými kĺbmi a šľachami = často však nepravidelné postoje , hlavne kravský a dlhé sponky, kopytá sú malé tvrdé s veľmi dobrou rohovinou
- ostatné plemená **18 párov rebier, 6 bedrových stavcov a 18 chvostových stavcov**
- arabský plnokrvník **17 párov rebier, 5 bedrových stavcov a 16 chvostových stavcov** = preto vysoko klenutý chrbát, vysoko vsadený koreň chvosta, ktorý pri pohybe vysoko nesie v oblúku
- chod energický, priestorný, ľahký, pružný, vytrvalý, v kluse má chvost vysoko zdvihnutý atahnutý do pekného oblúka, cval pomerne krátky, rýchly a vytrvalý
- veľká ušľachtilosť v zovňajšku, pohybe a celkovom držaní tela, živý až ohnivý temperament – nie však nervózny, dobrý charakter, skromný, nenáročný, dobre zužitkuje krmivo
- farba = sivkovia, belkovia, menej hnedáky, vraníky a najmenej ryšiaky

TELESNÉ ROZMERY

Výška v kohútiku	150 – 160 cm
Obvod hrudníka	170 – 180 cm
Obvod zápästia	18 – 19,5 cm